

EDINOST

Oglaš se računano po tarifi v potitaj; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spro- jema upravnništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije se proste poštino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz- danjih ob **torih, četrkih** in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz- haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . . . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 2.00 f. 4.—
za pol leta . . . 5.— f. 8.—
za vso leto . . . 10.— f. 16.—
Na naročbe brez priložne naročilne se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro- dajalnicah tobaka v Trstu po 20 av., v Gorici po 25 av. Sobotno večerno izdanje v Trstu 20 av., v Gorici 25 av.

Mestni svet tržaški.

(XXII. seja dne 1. oktobra 1894.)

(Dalje.)

Na to se je oglašil zopet svetovalec E. Rascoovich, češ, da ga je prehitel tovariš Murgurjo glede raznih predmetov, o kojih je hotel govoriti on (Raskovič) sam. Vendar pa hoče navesti še jeden slučaj, ki se je dogodil baš včeraj, in ki jasno dokazuje, da se ne sme zanemarjati obrane italijanstva tržaškega mesta proti predrznosti Slovencev. Baš danes, pravi govornik, je rogovilla tolpa pijanih Slovencev po raznih ulicah mesta, na čelu katere tolpe je vihrala slovenska zastava. Ta tolpa je popevala in kričala na vse grlo po slovenski: „Viva gli Slavi!“ Danes je bilo le neznatno število teh kričačev, le kakih 30, a jutri jih utegne biti še 200. Policijski stražarji pa so pucili te izivalce lepo pri miru, morda zaradi tega, ker je tolpa kričala po slovensko. (II) Nadalje pravi Raskovič, da je prav radoveden, kaj bi se dogodilo, ako bi korakalo krdele meščanov pod zastavo po mestu in da bi to krdele kričalo: „Viva gli Italiani!“ (Plokanje na galoriji). Govornik satoraj toplo priporoča dnevni red, katerega je bil predložil Spadoni. Svetovalec Venezian pa je hotel še prekositi Spadonija, zato je predložil, da naj se v Spadonijevem predlogu o semljovidih izpusti besedica „italijanski“, ker je umevno že samo ob sebi (P), da v Trstu ne more biti drugačne nomenklature, kakor italijanska. Spadoni je na to priznal, da je dr. Venezian isustil res „isvrstno misel“ in za to je podpiral Venezianov predlog. Župan je dal zatem Spadonijev dnevni red na glasovanje. Zbor ga je vsprejel z 29 glasovi proti 7. Proti so glasovali naši prisotni okoličanski svetovalci in desničarji Passe, Mraeh in Albori. — O naslovu „Dobrotvorstvo“ (Zdravljenje ubogih na domu) potegnil se je svetovalec R. Luzzatto toplo za kolikor mogoče obsežno uvajanje zdravstvenih potrebščin ljudstva ter je naprosil mestnega fizika, da izjavi svoje mnenje o novoiznajdenem sredstvu proti davici: o Behringovi zdravilni krvi vodi (Serum). Svetovalec dr. Murgurjo je priporočil, da bi skoraj konečno uredili bolnišnico za bolnike, ki so oboleli za kužnimi boleznimi ter da bi prenesli v to bolnišnico za škrlatico in davico bolne. Svetovalec E. Rascoovich je ponovil svoje priporočilo in prejšnje seje, da naj se namreč ukaze okrajnim zdravnikom, da naj bodo jako previdni s predpisovanjem zdravil sa uboge in pojasnjuje svoje priporočilo takó, da ni mislil reči, da naj se ubogim ne dajo potrebna zdravila, ampak da se ne alorabijo (prodajajo itd.) recepti za zdravila.

vila iz občinskih sredstev. Govornik se čudi kakó da ga je mogel krivo razumeti svetovalec R. Luzzatto. Poslednji odgovarja, da ni mislil na Raskoviča, ampak da je vprašal le po stanju daviške epidemije. Predno je dal župan besedo mestnemu fiziku, pohvalil je jako lahkavo njegovo delavnost in marljivost. Mestni fizik dr. Constantini je zatem obširno odgovoril na interpelacije. Med ostalim je omenil, da davica že 10 let ni nastopila takó huđa, kakor letos. Pred 20. avgustom, katerega dne so tukaj prvokrat rabili Behringovo zdravilno kervno vodo, umrlo je za davico okolo 43% obolelih. Od te dóbe pa so zdravili nad 100 bolnikov z novim sredstvom in od teh jih je umrlo le 11. To dejstvo iznenadilo je tim prijetejšje, ker se je sploh računilo, da z uporabo novega sredstva pade umrljivost na 20%. Vendar pa ni smeti gojiti preročnatih nadej, kajti Behringovo zdravilo pomaga le tedaj, ako se je rabi pravočasno, kar pa se baš v bolnišnici ne more zgoditi, ker razni stariši prinašajo svoje bolne otroke v bolnišnico šele potem, ko je bolezen že daleč napredovala. Govornik je tudi omenil, da novo sredstvo ne rabijo le v bolnišnici, ampak da si je naročil mestni fizik večjo partijo tega sredstva ter da more valed tega postreči tudi povpraševanju zasebnikov. Kar se dostaje Murgurjovega priporočila gledé bolnišnice za bolnike na kužnih boleznih, pa omenja govornik, da bolnišnica sicer ni še dogotovljena, toda da se pripravi v kratkem in zato priporoča, da se stavi v predležeči proračun za dogotovljenje zgradbe potrebna svota. Zajedno pa so barake, stoječe za bolnišnico, v kojih barakah so bili oboleli za osepnicami, pripravljene za bolnike, obolele za davico in škrlatico, ker je v Trstu že nestalo epidemije osepnic. Nadalje omenja, da se je mestni fizik že bavil s tem, kakó je treba priti v okóh slučajni slorabi (prodavanju itd.) receptov, katere izdajajo okrajni zdravniki ubogim.

Nadaljne tretje ditanje proračuna vrtilo se je brez rasprave. Župan je dal na glasovanje predloge finančnega odseka gledé pokritja primanjkljaja. Prvo točko, tičočo se splošnega proračuna, odobril je zbor soglasno; drugo točko, katere zahteva, da dovolj vlada mestni občini za daljša tri leta pobiranje desedanjih davkov in doklad, vsprejela je večina soglasno, proti so glasovali le naši okoličanski zastopniki. (Da onorevole Mauroner ni naš in tudi ni prav zastopnik okoličanov, pokazal je s tem, da je glasoval z večino. Ur.) Tretjo in četrto točko je odobril zbor soglasno. (Ti točki se dostajeta kredita v največjem znesku do 600.000 glđ. v konto korentu. Glej „Edinost“,

zjutranje izdanje, št. 111 z dné 15. septembra. Ur.) Konečne zaključne številke proračuna so toraj te-le:

Redni dohodki . . . glđ. 2.847.000	
„ stroški 2.813.700	
Prebitok glđ. 33.300	
Izredni stroški . . . glđ. 201.300	
„ dohodki 8.700	
Primanjkljaj glđ. 192.600	
odbišaji torej goronji prebitok od tega primanjkljaja, pokaše se	
faktični primanjkljaj glđ. 159.000	
Sedaj torej znamo, pri čem smo!	
(Konec prih.)	

Politiške vesti.

Delegacije. Seja dne 3. oktobra avstrijske delegacije ostane znamenita za vso bodočnost, kajti oglašil se je v tej seji tudi zgovorni in slavni poslanec tržaški, veseloštopovani g. Burgstaller, da tudi on brskno po nosu te poredne Mladočehi. Wo alles lieb, kann Karl allein nicht hassen — ali pa narobe, kaj ne gospod Burgstaller! Obžaloval je namreč, da Mladočehi „brez vsacega vzroka“ pobijajo vse, kar je nemško in italijansko.

V podrobni razpravi o proračunu mornarice odgovarjal je poveljnik isto, baron Sterneck, na pritožbe del. Klaiča, da se pri vsprejemanju v mornarsko akademijo na Reki postopa povsem nepristranski in ne glede na narodnost, vendar mora pripomniti, da dalmatinski prosilci niso zadostno vešči nemščini. (Če se ne motimo, je pa ravno baron Sterneck sam nedavno naglašal v odseku ogerske delegacije na neke opazke grafa Bethlena, da nepoznanje nemščine ni glavna ovira napredovanju gojencev ter je naglašal še posebno, da gojenci ogerske narodnosti napredujejo, dasi ne poznajo dobro nemščine. Op. ured.) Dalmatinsko moštvo pa je jako vro. Na opazko poročevalca dra. Russa, da so druge kronovine še slabše zastopane v mornarski akademiji, nego pa Dalmacija, ter da so pritožbe dra. Klaiča le pojav narodnih teženj, vsprejela je delegacija proračun vojne mornarice.

Pri razpravi o kreditu za zasedeni pokrajini (Bosno in Hercegovino) oglašil se je česki delegat dr. Slama. Na ta govor smo bili zelo radovedni in smo rekli še pred par dnevi — ko je namreč minister Kallay razvil najdivnejšo sliko o upravi v Bosni in Hercegovini — da treba počakati, kaj poročajo k temu Mladočehi. Kolikor moremo posneti iz kratkega oficijelnega brzojavnega poročila, izjavil se je dr. Slama približno nastopno: Po proračunu ni mogoče prav soditi bosansko

upravo. Govornik pripoznava sicer lep napredek tu pa tam, ali ta napredek zadovoljuje bolj tujece, nego pa domače ljudstvo. Kot glavni vzrok nezadovoljnosti ljudstva navaja govornik desetino in pa način, kakor se iztirjava ista. Nadalje omenja, da so v Serajevem zaprli več uradnikov in jih obdržali potem celo štiri tedne v policijskem zaporu. Slednjit zahteva, da se uravna obdačevanje gospodarskih odnosajev. — Delegat Klaič povprašuje, kako stoji z gradnjo bosanske železnice do dalmatinske meje in pa se zasnovanjem katastra.

V svojem odgovoru naglašala minister Kallay, da so bila letos izvajanja opozicije veliko objektivnejša nego pa prejšnja leta. V poljedelski in živinorejski stroki da se je izvršil v poslednjih letih pravi prevrat. Od 93 organizovanih občin je imela v letu 1893 jedna sama primanjkljaj. Odveza desetine je tudi napredovala. Obiskovanje šol se je pomnožilo za 15 odstotkov. Med 40.000 obiskovalcev muzeja je bila v minolemu letu večina kmetov. Investicije vlade se pokrivajo vedno iz prebitkov. Preosnova desetine je sicer res potrebna, toda zavisna je od razvoja dežele. Gradnjo železnice do dalmatinske meje in Spleta smatra tudi minister kot življensko vprašanje Bosne. Predbacivanje ponemčevanja je neopravičeno. Okupacijski kredit so vsprejeli na to.

Minister za vnanje stvari je odgovoril na to na interpelacijo, kojo so stavili del. Pacák in tovariši v proračunskem odseku — glej najnovejšo vesti v današnjem zjutranjem izdanju —: „Na vprašanje Pacáka, ali se je sklenil in ali obstoji vojni dogovor s Srbijo, odgovorjam, da ne obstoji. Vztrajam pri tem svojem odgovoru. Po del. Pacaku in tovariših predloženo besedilo dogovora je širila radikalna stranka in tudi jaz sem jo čital v nekem listu; toda isto je podvrženo ter se v letu 1882. ni sklenila nikaka taka pogodba. Morda se je popred, nego sem jaz nastopil ta urad, sklenil kak dogovor v varstvo Srbije, a sedaj je izgubil svojo veljavo in je nemogoče, da bi obsedal tako absurdno stvari, kakor je tisti §., kateri prepušča Srbiji carte blanche gledé Bolgarije.“ — Na to so vsprejeli sklopčni račun za leto 1892, carine in proračune skupnega finančnega ministerstva. — Prihodnja seja bude jutri.

O brošuri dra. Foreggerja, naperjeni proti osnutju slovenskega gimnazija v Colju, piše „Südslovenische Post“, da je ista (brošura namreč) pisana toplimi besedami in prepričevalnimi razlogi ter da zveni iz iste krepak apel do Plenarja in Wurmbranda in do — poslance Hohenwarta.

kraljevina, ko so se sodniki sami zgražali nad nasledki svoje krivice. Stoprav ko se je začel strašanski vzkrik obupnega arca, pogaženega od Tahijove besnosti, ko se je rušil zakon in red in ko je užaljena zavost kmetkega sveta hotela, da odpravi greh zoper naravo, moč plemstva, pustili so plemiči na cedilu stranko Franciška Tahija, kateri je v tem splošnem meteži krute duše, otrplega srca, uvelega telesa, trpinčen od bolezn, samoval na trdnem Soosedu kot iznemogel volk sredi svojega brloga. Žolč mu je vzkipeval, srdit je bil, ko je gledal z visokega stolpa, kako se kakor daleč oči sežejo dviga plamen kmetkega gneva pod nebo — a še besnejši, ko mu ban naznani, kako sodišče zaukazuje, kako kralj ostro preti in zahteva, da se Heningoviči povrne polovica vsega posestva, tisti Heningoviči, katera je bila z njim boj na življenje in smrt, katera je v srce ranila oholega boljarja, obljubivši svojo hčer njega sinu, a je potem dala malemu neimovitemu plemiču.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

152

Kmetški upor.

Spisani August Senoa. Preložil L. P. Planinski.

— Spisani August Senoa. Preložil L. P. Planinski. — Človeče gre po polji proti gozdu, gledaje vjednomer v tla, konjiki pa stoji na cesti, pojóe si potihoma pesemco, in zró za njim. Za četrt ure ga zopet zagledajo, kako hiti od gozda semkaj čez polje. — Ha, glejte ga l reče Jovan, škoda, da si ni spotoma skrhal vratu. Ogleduh je. Človeče se vrne. — Glejte, zakliče, kako dober nos imam. V pivnici za gosdom pijeta. — Ali sta res? vpraša častnik. — Oba živa, potrdi mali. Gledal sem ju odzunaj skozi okno. Hajdimo. Ali kovanje pustito v gosdu, da nas ne zaslutita po topotu. Četico zdirja čez polje do gozda. Tu privežó konje za drevje, jeden mož pa ostane za stražo. Za malo dospó do pivnice. — Obkolimo jo, reče pritlikavec. Uskoki in častnik se raskropó okolu sa-

motne hiše. Pritlikavec pa potegne častnika za roko in ga povede potihem do okna. — Poglejte, gospod! Ondu za mizo sedita in jesta. Oni brkati je Ilija. Ta naj ostane živ, a drugi je Gušetió, tega za šalo lahko zakoljete. Oba sedita s hrbtom obrnena proti oknu. Stoklo zasveni, okno poči in v sobo ustrelí puška. Oba kmeta skočita na noge, sgrabita puški in pomerita skozi okno, pred katerim stojí dvoje Uskokov, skritih za drevjem. — Kdo si, vrag? zakriči Ilija in ustrelí, a Uskoka odgovorita s puško, sli ni bilo v nji srna. Streljalo se je in streljalo, toda v tom se odpró za hrbtom kmetov potihoma vrata in kot risi planejo od odsadej Uskoki in častnik na kmeta. Kratak je bil boj. Za malo ležita kmeta zvezanih rok in nog na blatnih tleh pivnice, dočim gostilničar hladnokrvno toči vino častniku in njega četi. — A kdo mi plača vino, katero sta ta dva lopova popila? vpraša krčmar. — Jas! nasmeje se Drmačić, kateri je prišel na prag, videó, da sta kmeta zvezana, se

jaz plačam za svojega prijatelja Ilijo. Dober večer, boter, kako je kaj? Od Sevnice so nisva videla.

— Pos, zaškriplje Ilija. — Ej brate, stopi pisar smehljuje predenj, žal mi je tvoje mile glave, ali še bolj žal bi mi bilo tistih petsto zlatov, katere mi je zánjo obljubil gospod Turn. Potem sede tik Jovana. — Ná, tu ti je plača l vró častnik polno možnjo zlatov ogleduhu, kateri prične zlate novce šteti ter naposled reče smehljuje se: — Celih petsto! Prav je. Draga glava, kaj ne, Jovan? Ná, tu imaš jednega. — Juda! zamrmra Jovan in se odmakne od malega pisarja, ne dotikaj se mojih pošatenih lic.

XL.

Začetkom leta 1573. se je rešila vsaj na polovico po desetih letih velika pravda, katera je hrvatski narod stala toliko solzá, toliko krvi. Počasna pravda, omadeževana s podkupovanjem in prijateljstvom, izrekla je le tedaj svojo besedo, ko je vzkipevala cela

Is te izjave je jasno razvidno, da „Südssterreichische Post“ soglasno popolnoma z brošuro Foreggerjevo, da je torej nasprotnica uresničenju želje štajarskih Slovencev. — A kakov list je ta „Südssterreichische Post“? Je-li morda to kakov nemško-nacionalni list? Ne, to je glasilo „zmernih“ nemških liberalcev — pravijo celo, da ima zveze s delnim predsednikom Kranjskim —, teh najprijetnejših oboževalcev koalicije.

Zakaj smo naveli vse to? Zato, da podpremo svoje trditve, da od koalicije nimamo pričakovati zadovoljenja niti našim kulturnim težnjam. In če nam kedaj morda tudi res pade kaka mrvica s koalicijske mise, poplačati jo bomo morali vsikdar in bogato s — kompenzacijami. In kakor nauči celjska skušnja, položiti nam je odškodnino na žrtvenik, še predno smo dobili svojo mrvico. Schönö Gegend!

Aha! V današnjem s jutranjem izdanju smo naveli par stavkov iz „Nowe Reforme“, v katerih izjavlja dotični člankar, da Poljaki nikakor niso pri volji, zatajiti svojo preteklost in odreči se svoji samostalnosti za vse večne čase. Toda ne moremo si kaj, da ne bi naveli še par posebno markantnih izjav. V dotičnem članku je citati, da se Poljaki tudi za trozvezo ne bi mogli ogrevati, ako bi ista zahtevala, da se morajo Poljaki odpovedati „poljskemu vprašanju“ na Pruskom!!!

Po tej izjavi moramo soditi, da se Poljaki le pogojni prijatelji trozveze, to je, le dotlej, dokler ista ne križa potov „poljskemu vprašanju“. Ker se pa dandanes mnogo govori o lojalnosti in tudi — sumničji, je pač opravičeno vprašanje: kdo je lojalnejši: ali odkriti nasprotnik, ali pa prijatelj — s pogoji? — Toda poljski člankar je storil še kora naprej, izjavljajoč slovesno, da vse duševno delo Poljakov erpi moč in navdušenje iz prepričanja, da vse to delo velja bodoči nezavisni Poljski. Konečno pa je odpol poljski politik vse svoje gumba, da pokaže poljska prsa, kakor naša so. Svoj članek zaključuje s izjavo: „Kakor nobena druga država, tudi Avstro-Ogerska nima nikake predprave do nedotakljivosti in do večnega obstoja nje današnjih državnih organismov.“

Glejte no, saj smo vendar dobili odgovor na vprašanje, koje smo stavili nedavno v svojem listu: Ali je mogoče uresničiti poljske nade, ne da bi se pri tem premenila sedanja sestava naše države? In odgovor se glasi, da ne!

Pritrditi pa moramo brespogojno vskliku „Nowe Reforme“: Zakaj naj bi postali mi Poljaki Nemci, ko lahko ostanemo Poljaki? Gotovo! Toda sedaj vprašamo gospodo Poljsko: zakaj sumničite tako radi druge, ki istotako nočejo postati Nemci, ampak hočejo ostati Čehi, Hrvatje in Slovenci! Le dosledno!

Magnatska zbornica v Budimpešti pričela je razpravljati — kakor smo že sporočili v današnjem s jutranjem izdanju — o kakonskem načrtu o svobodnem izvrševanju veroispovedanja. Razprava se so udeležili med drugimi: kardinal Schlauch, srbski patrijarh Branković, grško-vzhodna romunska škofa Metiané in Popes.

Različne vesti.

Njegovo Veličanstvo, prosvetli cesar je odpotoval sinoč v grad Gšdšillo na Ogerskem.

Cesarjev god. Kakor smo bili že sporočili, bila je danes ob 10. uri dop. slovesna sv. maša v stolni cerkvi pri sv. Justu. Službe božje so se udeležili razni zastopniki civilnih in vojaških oblastij ter deputacije patrijotičkih društev. Bojimo se, da nocoj pri vojaškem koncertu v restavraciji „Al Giardinetto“ na Acquedotto ne boče mnogo ljudstva, ker je bilo vreme jako neugodno. Društvo „Austria“ priredi nocoj veselico v svojih društvenih prostorih.

Podržavljenje južne železnice. Z Dunaja poročajo, da je prošlo glavno vodstvo južne železnice identični notri avstrijske in ogerske vlade, s katerima se pozivlja omenjena družba, da prične pogajanja rudi podržavljenja južne železnice. Pogajanja prično baje prihodnji teden.

Županom v Pulju je izvoljen sopet doseđani župan dr. Rizzi. Italijanski listi poročajo, da jo g. dr. Rizzi ob tej priliki izustil „briljantan govor“. — Puljski občani pa si

najbrže ne žele toliko „briljantnih“ govorov, ampak — dobre uprave.

Razpuščeno društvo. Vlada je razpustila društvo „Biblioteca Algarotti“ na otoku Krku, ker isto ni več izpolnjevalo pogojev svojemu obstanku. Zajedno je razpustilo tudi italijca, spojeno s tem društvom.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda daroval je Franjo Š. I. liro 35 centesimov in 10 lepta.

Ali je Trst zgubljen za nas? Iz krčmarških krogov se nam piše: Pod zgovornim naslovom prinesla je večerajšnja „Edinost“ članek, v katerem se bavi s poročim vprašanjem: razpravlja namreč o sedanjosti in bodočnosti tržaških Slovencev. „Edinosti“ bode gotovo hvalešen sleherni Slovenec, kakor smo in bomo hvaležni tudi morebitnim drugim dopisnikom, kateri bodo skušali odštiti Ljubljansko megleno obsorje na to stran. Večerajšnji dopisnik se med drugim pohvalno spominja tržaških narodnih krčmarjev, katerih je pa šibko premalo. Slovenci smo po številu v večini med krčmarji, to priznam tudi jaz, ali, žal po večini — nezavedni. Vem, da tu ni pravo mesto za reklamo ali ne morem si kaj, da ne bi izjavil, kar me peče. Tržaški Slovenci! Podpirajte zavedne slovenske krčmarje, trgovce, obrtnike itd. in videli boste, da kdor še danes spi, jutri ne boče več spal, ker se prepriča, da Slovenec podpira le Slovence. I nas je v zvezi s tem neko osobno rovanje od neke, slabo (ali nič) o naših razmerah poučeno strani, nas pravim, koji smo stavili svoje življenje na kocko za naš mlil narod in koji smo vedno pripravljene boriti se in, ako treba, kri proliti za domovino našo. Tolažimo se, vedoč, da oni, koji prorokujejo pogubo tržaškim Slovincem v morju Italijanstva — niso pravi proroki, ampak lažnjivi in nespametni. Mesto, katero šteje gotovih 33, reci trintrideset društev slovenskih in (ako bi šteli pravilno) gotovih 80 tisoč Slovanov; tako mesto se ne more in se noče potopiti v morje tujcev — naših priseljencev. Seveda, za danes nam zapovedujejo oni, ali veter ne boče pihal vedno nam protivno in — ne vđajmo se!

Kr.
Popravek. V današnjem s jutranjem izdanju je rečeno v vesti „Iz petrazrednice družbe sv. Cirila in Metoda“, da je letos odšlo iz tega zavoda 57 učencev na c. kr. državni gimnazij. To bi bilo za skromne naše razmere res iz edno visoko število, katero utegnemo doseči še-le tedaj, ko dobimo naše šole v mestu. Dejstveno pa je prestopilo iz omenjenega zavoda pet učencev, kar je ipak zadostno število še s osirom na to, da pohajajo omenjeno šolo skoraj le učenci jedne samega okraja. A to število, četudi neznatno, dela vendar vso čast našemu učitelstvu.

Statistika tržaška. Od 28 do 29. septembra t. l. rodilo se je v tržaški občini 54 otrok (27 moških in 27 ženskih); poleg teh je bilo 9 mrtvorojenih. Umrlo je 76 oseb (35 moških in 41 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 25-69 umrlivov na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vsrski smrti: 1 sluđaj škrlatice, 9 sl. dávice, 4 sl. vročinske bolezni, 12 sl. jetike, 7 sl. vnetja sčpnih organov, 4 sl. kápi in 2 samomora.

Ogenj v Šklednju. Predsinočnem je nastal ogenj v hiši posestnika Franja Sancelina-Čimota v Šklednju. Ogenj so pogasili domačini sami, ne da bi bili pozvali gasilce v pomoč.

Državni bankovci se umikajo polagoma iz prometa. To dni sti avstrijska in ogerska vlada zopet vložili v državno avstro-ogersko banko za 3 milijone glđ. v slatu. Baš toliko srebrnega novega denarja pride v promet in za tri milijone papirnatih bankovcev potegnejo iz prometa. Dolej sti obe vladi vložili pri banki za 29.600.000 glđ. zlata.

Dávica. Tukajšnjemu „Il Piccolo“ javljajo iz Kopr, da v selih Topolavac in Gradina razsaja dávica. Ker pa ljudje iz teh krajev zahajajo v Koper in v Trst prodajati svoje pridelke, pozivlja dopisnik okrajnega zdravnika v Poreču, da stori potrebno, da se prepreči preteča novarnost. — Mi seveda nimamo nič proti temu, da se skrbi za javno zdravje, toda briga „Piccolejeva“ se nam vidi vendar malo sumljiva, ker dvomimo po vsej pravici, da bi bil „Piccolo“ toliko glase, ako bi v Topolovcu in Gradini bivali — Italijani.

Zlata poroka roditeljev nadškofa olomuškega. V Brestnici, v rojstvenem mestecu nadškofa Olomuškega dra. Kohna, slavila sta minolo nedeljo zlato poroko roditelja nadškofa Olomuškega. Došel je tjakaj nadbiskup sam, daroval sv. mašo in blagoslovil zveze svojih roditeljev. Slavnosti je prisostvovala velika množica ljudi.

Novinci. Te dni je bilo zelo živahno gibanje po ulicah tržaških: prihajali so novinci od vseh krajev, da nastopijo svojo vojaško dolžnost. Ker pa je dežela Primorska po veliki večini slovenska in hrvatska, je menda pač naravno, da je bilo čuti mnogo našega petja. Kdo bi bil toliko pedanten, da bi se izpodikal na tem, ako je mladenič nekoliko glasen v trenotek, ko je zaburjeno vse njegovo bitstvo, ko mu je zapustiti vse, kar mu je prirastlo k srcu: dom in drago svoje, in ko mu je vstopiti v čisto novo in dolejš povsem nepoznano mu življenje? Človeško čustvovanje zahteva že nekoliko potrpežljivosti. Zato pa se nam naravnost stodi tisto zabavljanje italijanskih srđitešev proti siromašnim slovenskim mladeničem. No, sicer pa vemo, da te gospodje ni toliko razburjalo petje samo na sobi, ampak srđijo se, ker je petje — slovensko. Ali kaj hočejo: dežela je slovenska in človek poje to — kar zna! In bodisi da pride v „isključno italijansko mesto“!

Slovenska čitalnica v Trstu odda pod ugodnimi pogoji sledeče časopise v sub-abonement od 1. oktobra t. l.: „Slovenski Narod“, „Slovenec“, „Novice“, „Slovenski Svet“, „Soča“, „Učiteljski tovarš“, „Hrvatska“, „Ozor“, „Crvena Hrvatska“, „Narodni list“, „Mente e Cuore“, „Triester Zeitung“, „Vaterland“, „Reichspost“. Pismono ali ustmono ponudbe se sprejmejo v Slovenski Čitalnici, via S. Francesco šte. 2, I. nadstropje.

Konjska brača. 31 letnega hlevarja Franja Stepančiča bronil je večeraj konj takó silno v prai, da mu je slomil 2 rebri. Ubozega hlevarja so odpeljali v bolnišnico.

Ako ima človek „smolo“! V neki inmostaki restavraciji privojil si je drzen uzmoviđ krasno suktnjo ter izgubil ž njo, ne da bi bil lastnik suktnje opasil tatvino. Tat je acesl suktnjo v zastavljalnico, da se preskrbi s drobišem. Ali smola! Uradnik, pri katerom jo je hotel zastaviti, je bil — okradeni lastnik suktnje. Kaj se je zgodilo potem, si lahko mislimo.

Nezgoda. 14letni Karol Bonednjak, stanujoč na Greti hāt. 296, splezal je bil večeraj na visok kostanj, da potrese veje. Ko je priplezal še skoraj do vrhunca, slomila se je veja in deček je telebnil na tla. Nehoté je rasprostri roke predse in pritotel s tako silo na tla, da sti se slomili obe roki v členih. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Cela rodbina umorjena. Iz Poznanja javljajo večeraj: V selu Gibaniszky, gubernija Vilna, umorili so neznanu tolovaj upravitelja nekega veleposesta, Grossa (Nemca), njegovo ženo, mater, tri otroke in štiri služabnike. Oropali so hišo, odnesli vse, kar je bilo kolikaj vrednega in potem so zažgali poslopje. O tolovajih ni sledu.

Japonske novine. Leta 1871. je izšla v Yokohami prva številka lista „Majnihi Simbun“. Ta list ima 15.000 naročnikov in do 70 sotrudnikov. V uredništvu samem pa je nastavljenih sedmero urednikov. Tudi druge novine imajo po 15.000 naročnikov. Japonski „Čas“ ima 20.000 naročnikov ter prinša dopise iz Londona, Pariza, Berlina, Petrograda in drugih evropskih mest. Večina listov izhaja v Tokiju. Tu izhaja tudi mnogo skromnih lističev in skoro vsako japonsko mesteco ima svoj dnevnik. Vrh tega izhajajo v Tokiju dva velika mesečna žurnala in kakih 50 perijodiških izdavanj.

Polcijsko. 25. letnega mizarskega pomočnika Ivana S. iz Vipave, stanujočega v ulici Farneto, so večeraj zaprli, ker so je grozil svojemu tastu. — Minolo noč so zaprli 42-letnega Antona P. in 33-letnega Karla Z., oba težaka iz Trsta, ker sta pijana razgrajala po Corsu.

Loterijske številke, izžrebane 3. t. m.
Praga 86, 53, 61, 75, 1.
Inomost 45, 6, 79, 67, 39.
Lvov 4, 13, 31, 90, 69.
Sibinj 50, 18, 66, 53, 47.

Najnovejše vesti.

Dunaj 4. Višji nadzornik javnih stražarjev v Tratu, Seidl, je umirovljen in zajedno je

dobil križec Fran-Josipovega reda. — Dr. poslanec grof Stuergh je imenovan minister-skim svetovalec pri naučnem ministerstvu in poslanec prof. Šuklje generalnim ravnateljem zaloga šolskih knjig z naslovom in dostojanstvom dvornega svetovalca.

Berlin 4. „Localanzeiger“ opáča k govorici, da namerujejo v Rusiji postaviti regentstvo, da na kompetentnem mestu ni ničesar znano o kaki taki nakani. Zajedno označujejo to govorico kot neverojetno.

Marzija 4. Z Reke došli parnik „Annas“ je zašel na suho, toda spravili so ga zopet v vodo. Parnik je močno poškodovan.

Kodanj 4. Kralj Grški odpotuje od tu dne 8. oktobra preko Lübecka.

London 4. Razni listi javljajo iz Hongkonga, da je kitajska vlada poklicala vse vojake iz pokrajine, ker ni mogla zatreči sovražnih napadov vojakov na tujco. Angloški konzul je odredil, da se otroci in žene Evropejcev preselijo v Shangaj.

Carigrad 4. Turška vlada je plačala ruski vladi 50.000 turških lir (okolo 700.000 glđ.) na račun vojne odškodnine. Turčija mora plačati Rusiji še 18 milijonov.

London 3. „Office Router“ javlja iz Shangaia: Glasi se, da so se iz bitke pri Pjongjangu rešivši se Kitajci zbrali pri Nyanu, kjer so se jim pridružila krđula, stopivša na suho ob reki Jalu, in pa vojska iz Shing-janga. Kitajci so se utaborili pri Nyanu.

Ker se je sklep Lvovsko razstave preložil na dan 16. oktobra t. l., sklonilo je ravnateljstvo razstave, da bode s dovoljenjem c. kr. finančnega ministerstva šrobanje Lvovskih razstavnih sretek istotako sklepčen dan 16. oktobra t. l. ob 9. uri svečer.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6 23—6 25, za spomlad 5 72—5 73. Koruza za oktober 6 17 do 6 20. Ovas za spomlad 5 72—5 74. Rž nova 5 00—5 10.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6 25—6 30, od 79 kil. f. 6 30—6 35, od 80 kil. f. 6 35—6 40, od 81 kil. f. 6 40—6 45, od 82 kil. f. 6 45—6 50.

Ječmen 6 25—6 40; prosa 6 70—6 90. Pšenica: Srednje ponudbe, popričevanje dobro trg bolj. Prodalo se je 28.000 met. stot. po stalnih cenah Vreme; lepo.

Praga. Neratirani sladkor za oktober f. 13 27 december f. 13 82, def.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s car no vred, odpeljatev procoj f. —. Novembormarč f. 80.—80 25. Ocozoad za novembormarč 80 25 do 80 50. Četvorni za oktober 31 75. Novembor 31 25. V glavah (sodih) za polovico oktobra 82 1/2, za konec oktobra 82.

Havre. Kava Santos good average za oktober 90.— za februar 79 50, mlađno, polom.

Hamburg. Santos good average za oktober 70 25, december 65 75, marč 63.— jako mlađno, polom.

Dunajska borza 4. oktobra 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98 95	98 75
„ „ v srobru	99 —	98 90
Avstrijaska ruta v slatu	128 45	122 95
„ „ v kronah	97 95	97 95
Kreditne akcije	369 70	369 50
London 10 Let	124 05	124 05
Napoleoni	9 87	9 87 1/2
100 mark	60 95	60 95
100 italj. lir	45 25	45 20

„Gostilna“

v večjem kraju na Notranjskem na najprimernejšem prostoru, dá se v najem pod ugodnimi pogoji. Isti se poizvedo pri uredništvu tega lista. 1—3

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitaria 12. (po domače pri „Ivvaškou“) pripravla pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, 11, po 32 in belo vipavsko po 36 št. liter. Izborni „Ritling“ v steklenicah. — Dobra kuhinja in po cent je vedno na razpolago. — Držec se gesla: „Rajak k rajaku“, pripravla se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Žrebanje nepreklicno 16. Oktobra

Glavni dobitki
60.000 gl. 10.000 gl. 5.000 gl.
v gotovini le po odbitku 10%
Lvovske srečke à 1 glđ. priporočata:
Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi.

Zaloga piva

pivovarno bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
in 166
zaloga kisle vode Mattoni's Giesshabler
pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant.